রাজন্ন

বনাম

ভারত সংঘ

এপ্রিল 19,1995

[জে. এস. বর্মা এবং সুজাতা ভি. মনোহার, ন্যায়মূর্ত্তিদ্বয়]

সেবা আইন : S.P.G. কর্মচারীঙ্কু অনুগ্রহ রাশি প্রদান - সরকারী পরিপত্র সম্বন্ধরে- কার্য্যরত থিবা সময়রে স্থায়ী আংশিক অক্ষমতা- দাবির হকদার- অর্থাত্ 'প্রকৃত VIP সুরক্ষা কার্য্য- কার্য্যর আনুমানিক বিস্তার- কর্মচারী ক্ষতিপূরণ অধিনিয়ম নীতির প্রয়োগ - পরিপত্রর উদ্দেশ্য- এক মানবিক আভিমুখ্য গ্রহণ করিবা ।

শব্দ এবং বাক্যাংশ :"প্রকৃত VIP সুরক্ষা কার্য্য", " নিযুক্তি সময়রে"- সেবা আইন পরিপ্রেক্ষীরে এহার অর্থ- কর্মচারী ক্ষতিপূরণ অধিনিয়ম অনুযায়ী সমান অর্থ ।

আবেদনকারী PM'ঙ্ক কার্য্যালয় সহিত সংলগ্ন SPGরে সুরক্ষা সহায়ক ভাবরে কার্য্য করুথিবা এক সরকারী SPG গাড়িরে কামকু যাউথিবা সময়রে আহত হোইথিলে । আবেদনকারী আঘাত যোগুঁ, স্থায়ী আংশিক অক্ষমতা ভোগিথিলে এবং VVIP ঙ্ক সুরক্ষা কার্য্য নির্বাহ করিবা পাইঁ অনুপযুক্ত হোইথিলে ।

আবেদনকারীঙ্ক অনুগ্রহ দেয় পাইঁ দাবিকু সরকারঙ্ক দ্বারা প্রত্যাখ্যান করাযাইথিলা, কারণ এহা পরিপত্ররে অন্তর্ভুক্ত নথিলা । ন্যায়াধিকরণ মধ্য আবেদনকারীঙ্ক দাবিকু প্রত্যাখ্যান করিথিলে । তেণু এহি আবেদন ।

এহি ন্যায়ালয় আবেদনকু অনুমতি দেই,

নির্ণ্ণয় করিথিলে :1. সম্পৃক্ত কর্তৃপক্ষঙ্কু এক মানবিক আভিমুখ্য গ্রহণ করিবাকু পড়িব এবং এক কঠোর এবং পাণ্ডিত্যপূর্ণ্ণ মত গ্রহণ করিবা পরিবর্ত্তে এহার উদ্দেশ্যকু আগকু বঢ়াইবা পাইঁ প্রশ্নরে থিবা পরিপত্রকু উদারতার সহিত ব্যাখ্যা করিবাকু পড়িব । যদি পরিপত্ররে থিবা যোজনাকু সঠিক্ ভাবরে কার্য্যকারী করাযাএ নাহিঁ, তেবে এহা নিরাশাজনক হেব যাহা ফলরে স্বীকৃত উদ্দেশ্য হাসল করিবারে বিফল হেব । [533-F]

2. ଏହା ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଭାରତର **P.M.**ଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ନେଇ **1985** ମସିହାରେ ଗଠିତ ବିଶିଷ୍ଟ ସୁରକ୍ଷା ବଳରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ବିଧାନ ଅଧୀନରେ ଏହା ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ସେଥିରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇ ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି **I SPG** ଗଠନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ଗୁଣବତ୍ତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ସେମାନେ ଯେତେ ଅଧିକ ବିପଦ ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧା ଦିଆଯାଏ **I** ଆହତ ହେଲେ **SPG** କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରିପତ୍ରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ **I [528- E, F]**

3. ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିପତ୍ର ହାରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରେ ଏବଂ **SPG** କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗର ପରିସରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରେ **I** "ପ୍ରକୃତ **VIP** ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ "ପ୍ରକୃତ **VIP** ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ" କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମୟରେ ହୋଇଥିବା ଆଘାତ ପାଇଁ ଦେୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି **I** ଏହା ପରିପତ୍ର ଅଧୀନରେ **SPG** କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟର ଧାରଣା **I SPG** ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପରିପତ୍ର ଅଧୀନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି; ତାଙ୍କୁ "ପ୍ରକୃତ **VIP** ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ" କାର୍ଯ୍ୟରେ ଥିବା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଆଘାତ ପାଇଁ ସେ ସୁରକ୍ଷା ପାଇବେ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ଦେୟ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ, ଯଦିଓ ଏହା କମ୍ ହାରରେ ହେବ **I [528- G, H, 529-A, 529-C]**

4. ଏହି ସାନି ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା **SPG** କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ବହନ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ **SPG** ଯାନରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାସଗୃହରୁ ସାଉଥ୍ ବ୍ଲକକୁ ଯାତ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ଏକ ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଆଘାତ ଲାଗିଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମତା ହୋଇଥିଲା **I** କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଛି କି, ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନୀତି ପରିପତ୍ର ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, କାରଣ ଉଭୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମାନ **I** ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ସ୍ଥାନରେ କିମ୍ବା ଏକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିଲେ ଯାହା "ପ୍ରକୃତ **VIP** ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସରକାରୀ ପରିସରର କାଳ୍ପନିକ ବିସ୍ତାର ତତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଆସିଥିଲା **I** ସରକାରୀ **SPG** ଗାଡ଼ିଟି ସରକାରୀ ପରିସରର ଏକ କାଳ୍ପନିକ ପ୍ରସାରଣ ଥିଲା, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ

କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାସଗୃହରୁ ସାଉଥ୍ ବ୍ଲକ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାତ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା । [529- E, F, G, 530-H, 531-A, B]

ସୌରାଷ୍ଟ୍ର ଲବଣ ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ବାଇ ଭାଲୁ ରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **AIR (1958) SC 881,** ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ **।**

5. ଦୁର୍ଘଟଣା ଏବଂ ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ SPGରେ ତାଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ କାରଣଗତ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଏକ ସରକାରୀ ଗାଡ଼ିରେ କର୍ମଚାରୀ ତାଙ୍କ ବାସଗୃହରୁ ସାଉଥ୍ ବ୍ଲକ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାତ୍ରା କରିବାର ଏକ ଘଟଣା ଥିଲା । ଏହିପରି, ଦୁର୍ଘଟଣା ଦ୍ୱାରା ଆଘାତ "ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ" ହୋଇଥିଲା । "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ଅର୍ଥ କର୍ମଚାରୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମରେ "ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ" ଶବ୍ଦ ସହିତ ସମନ୍ୱୟରେ ଅଛି,ତେଣୁ ପରିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା ସମାନ । [533- D,E)

ମାଓକିନନ୍ ମ୍ୟାକେଞ୍ଜି ଏବଂ କୋ. ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଇବ୍ରାହିମ୍ ମହମ୍ମଦ ଇସାକ୍, [1970] **1 SCR 869, ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ** ।

ଲାଙ୍କାଶିର ଏବଂ ୟୋର୍କଶିର ରେଲୱେ କୋ. ବନାମ ହାଇଲେ, (1917) **A.C. 352କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା ।**

ହାଲସବରୀଙ୍କ ଇଂଲଣ୍ଡର ନିୟମ, **ଖଣ୍ଡ 33, ଚତୁର୍ଥ ସଂସ୍କରଣ 490, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4584/1995 ।

O.A. ସଂଖ୍ୟା 2284/1992ରେ ଦିଲ୍ଲୀର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର 31.3.93 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କେ. ଏ. ନାଗରାଜ ।

ରାଜନ୍ନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ(ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଜେ. ଏସ. ବର୍ମା)

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅତିରିକ୍ତ ମହାନ୍ୟାୟାଭିକର୍ତ୍ତା କେ. ଟି. ଏସ୍. ତୁଳସୀ, ଏ. ସୁଭା ରାଓ ଏବଂ ପି. ପରମେଶ୍ୱରନ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଜେ. ଏସ୍. ବର୍ମାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି : କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କ୍ୟାବିନେଟ ସଚିବାଳୟର 13.6.1986 ତାରିଖର ପରିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ 50,000 ଟଙ୍କାର ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ପାଇବାକୁ ହକଦାର କି , ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ଗୋଷ୍ଠୀ (SPG) କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ? ଏହି ଦାବି 20.6.1986 ତାରିଖରେ ଏକ SPG ଗାଡ଼ିରେ ଯାତ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ଏକ ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଆପତ୍ତିଜନକ ଭାବରେ ଆଘାତ ପାଇବା ଯୋଗୁଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମତା ପାଇଁ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ ଆଘାତପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମତା ଭୋଗୁଥିବା SPG କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ପରିପତ୍ରର ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ଅଂଶ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

> " (iii) ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ ଆହତ ହେବା ଫଳରେ ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମତା ଭୋଗୁଥିବା SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ 50,000 ଟଙ୍କା (ମାତ୍ର ପଚାଶ ହଜାର ଟଙ୍କା) ।"

ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟକୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥାଏ । ଆବେଦନକାରୀ 17.9.1985 ତାରିଖଠାରୁ କ୍ୟାବିନେଟ ସଚିବାଳୟ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଜଣେ ସୁରକ୍ଷା ସହାୟକ ଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ସୁରକ୍ଷା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ । 20.6.1986ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସକାଳ 9.00 ରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା 5.30 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ସାଉଥ୍ ବ୍ଲକରେ ଏହି ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବାକୁ ପଡିଥିଲା । ସରକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମେତ SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କ କିଛି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାସଗୃହରୁ ଏକ ସରକାରୀ SPG ଗାଡ଼ି ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗାଡ଼ିଟି ସାଉଥ୍ ବ୍ଲକ୍ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ସକାଳ ପ୍ରାୟ 8.20 ସମୟରେ ଏକ ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲା । ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କିଛି ଆଘାତ ଲାଗିଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗି ହୋଇଯିବାରୁ ସେ ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ

ଅକ୍ଷମ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ।ଏହି ଅକ୍ଷମତା ହେତୁ ଆବେଦନକାରୀ VVIP ମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏକ କମ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦବୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଗଲା ଯାହା ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା 50% ରୁ 25% କୁ ହ୍ରାସ କଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ 13.6.1986 ତାରିଖର ଉପରୋକ୍ତ ପରିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ 50,000 ଟଙ୍କା ଅନୁଗ୍ରହ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିଥିଲେ କାରଣ ତାଙ୍କର ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମତା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ସମୟରେ ହୋଇଥିବା ଆଘାତର ପରିଣାମ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ 23.7.1992 ତାରିଖର ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଲେଖାଯାଇଛି :-

ସଂଖ୍ୟା 8/SPG/-PF/85 (136)
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ଗୋଷ୍ଠୀ
(କ୍ୟାବିନେଟ ସଚିବାଳୟ)

ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ

ସଂଖ୍ୟା 1 ସଫଦୁର୍ଜଙ୍ଗ ଲେନ୍,
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ-110 001 ।

ତାରିଖ 23 ଜୁଲାଇ,92.

ସ୍ମାରକପତ୍ର

ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ନିବେଦନ ସମ୍ପର୍କରେ, ଶ୍ରୀ ରାଜନ୍ନା, SAଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉଛି ଯେ ତାଙ୍କ ମାମଲାକୁ ସରକାର ସତର୍କତାର ସହ ବିଚାର କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ସେବେଠାରୁ ଏହାକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସ୍ୱାକ୍ଷର

ସହକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ(ପ୍ରଶାସନ)

ମହାଶୟ

AD (ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି), SPG ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରୀ ରାଜନ୍ନା, SA "

ତା'ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କର 50,000 ଟଙ୍କାର ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ଦାବିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡପୀଠ , ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ସମ୍ମୁଖରେ O.A. ସଂଖ୍ୟା 2284 /1992 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ଦାବିକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ବିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମତା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ ପରିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇନଥିଲା, ବରଂ ସକାଳ 9.00ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଯୋଗ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥିବା ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ହୋଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ବିରୋଧକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଉପରୋକ୍ତ ପରିପତ୍ରରେ "SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ" ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ପ୍ରକାଶନର ଅର୍ଥ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ମହାନ୍ୟାୟାଭିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସେହି ପ୍ରକୃତ ସମୟ ଯେତେବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱ ସମୟ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ VIPଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଏବଂ ସେଠାରୁ ଯାତ୍ରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଏହା କ'ଣ ବର୍ତ୍ତମାନର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ପ୍ରକାଶନର ସଠିକ୍ ଅର୍ଥ ?

ଏହା ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ଗୋଷ୍ଠୀ ହେଉଛି ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ସୁରକ୍ଷା ବାହିନୀ, ଯାହା ପ୍ରଥମେ 1985 ମସିହାରେ ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା; ଏବଂ କିଛି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା, ସେଥିରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇ ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । SPG ଗଠନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଉଚ୍ଚମାନର କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସେମାନେ ଯେତେ ଅଧିକ ବିପଦ ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଆହତ ହେଲେ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ପରିପତ୍ରର ମଧ୍ୟ ସମାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିଛି ।

24.1.1990 ତାରିଖର ପରିପତ୍ର ପରିଶିଷ୍ଟ 'N' 13.6.1986 ତାରିଖର ପୂର୍ବ ପରିପତ୍ରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରେ ଏବଂ ହାର ବୃଦ୍ଧି କରେ ଏବଂ SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗର

ପରିସରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରେ । ଏହା ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ କେବଳ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ ନୁହେଁ ବରଂ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ" କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଆଘାତ ପାଇଁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ସେହି SPG କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ, ଯେଉଁମାନେ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ" କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମୟରେ ଆହତ ହୁଅନ୍ତି । ଏହା ହେଉଛି ପରିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ SPG କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟର ଧାରଣା ଅଟେ । ସେହି ପରିପତ୍ରରେ ଏକ ବ୍ୟାଖ୍ୟାମୂଳକ ଟିପ୍ପଣୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା : -

> " ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ପ୍ରକୃତ VIP କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାଲିମ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।"

ଏହି ଟିପ୍ପଣୀ ସୂଚାଇ ଦିଏ ଯେ SPGର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଲିମ ନେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ତାଙ୍କୁ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ" ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଏବଂ ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଆଘାତ ପାଇଁ ସେ ପରିପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବେ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ଦେୟ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ, ଯଦିଓ କମ୍ ହାରରେ । ଯଦି ପରିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେୟର ଧାରଣା ଏହା, ତେବେ ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହିତ ଏକ ସରକାରୀ SPG ଗାଡ଼ିରେ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କିପରି ସେହି ପରିପତ୍ରର ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ବୁଝିବା କଷ୍ଟକର । ପରିପତ୍ରରେ ଥିବା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ପ୍ରମାଣ ହେଉଛି ଯେ SPG କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଉଦାର ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ପଡିବ । ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିରୋଧର ଗ୍ରହଣ ପରିପତ୍ରରେ ଥିବା ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବିଫଳ କରିବ ।

ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାସଗୃହରୁ ସାଉଥ୍ ବ୍ଲକକୁ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ସରକାରୀ SPG ଗାଡ଼ିରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ସମୟରେ ଏକ ମୋଟର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ ଯାହା ଫଳରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଥାୟୀ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମତା ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସଡ଼କ ଯାତ୍ରା ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗାଡ଼ି କିମ୍ବା କୌଣସି ସାର୍ବଜନୀନ ପରିବହନରେ ନଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ଲୋକ ଯାତ୍ରା କରିପାରିବେ ବରଂ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା SPG କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନେବା ପାଇଁ

ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ସରକାରୀ SPG ଗାଡ଼ିରେ ଥିଲା । ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ, ଏହା ସନ୍ଦେହ କରାଯାଇପାରେ ନାହିଁ ଯେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାସଗୃହର ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ବ୍ଲକ ମଧ୍ୟରେ ସରକାରୀ SPG ଯାନରେ ଏହି ପ୍ରକାରର ଯାତ୍ରାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟର କାଳ୍ପନିକ ପ୍ରସାରଣ ହେବ । କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଛି କି, ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ କର୍ମଚାରୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା ନୀତି ପରିପତ୍ର ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ କାରଣ ଉଭୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମାନ । ତେଣୁ, କର୍ମଚାରୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉପଯୋଗୀ ।

ସୌରାଷ୍ଟ୍ର ଲବଣ ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ବାଇ ଭାଲୁ ରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR (1958)SC 881 ରେ, ସାଧାରଣ ନିୟମ ଏହିପରି ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା :-

> "ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ନାହିଁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ନିଯୁକ୍ତି ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି ନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ସେ ନିଯୁକ୍ତି ସ୍ଥାନ ଛାଡିବା ପରେ ଜାରି ରହେ ନାହିଁ, ନିଯୁକ୍ତି ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ଆସିବା ଯାତ୍ରାକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି । *ତଥାପି, ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ ଏହା ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ପରିସରର ଆନୁମାନିକ ପ୍ରସାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବିଷୟ ଅଟେ ଯାହା ଏକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯାହା ଶ୍ରମିକ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ଏବଂ ଛାଡ଼ିବା ସମୟରେ ପାସ୍ କରେ ଏବଂ ପୁନଃ ପ୍ରବେଶ କରେ* । ସମୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନ ଉଭୟରେ କିଛି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ, ଯଦିଓ ସେ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ପରିସରରେ ପହଞ୍ଚି ନଥିଲେ କିମ୍ବା ସେଠାରୁ ବାହାରି ନଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଏବଂ ସର୍ବଦା ଏହି କାଳ୍ପନିକ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ସେହି ସମୟରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା କି ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ହେବ ।
>
> (ଅନୁଚ୍ଛେଦ 7)
>
> "...... ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥିର ଯେ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ଏକ ସାଧାରଣ ରାସ୍ତାରେ କିମ୍ବା ଏକ ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ କିମ୍ବା ଏକ ସାଧାରଣ

ପରିବହନରେ ଥାଆନ୍ତି, ସେ ସେଠାରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପରି ଥାଆନ୍ତି ଏବଂ *ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ସେଠାରେ ଥାଆନ୍ତି ନାହିଁ, ଯଦି ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିର ପ୍ରକୃତି ତାଙ୍କୁ ସେଠାରେ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନ କରେ ।* ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ତାଙ୍କ ଘରୁ ବାହାରି ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ଯିବା ସମୟରୁ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଥାଆନ୍ତି ନାହିଁ । *ସେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଛନ୍ତି, ଯଦି ସେ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳ କିମ୍ବା ଏକ ସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ଏପରି ଏକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତି ଯାହା କାଳ୍ପନିକ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଆସେ,* ଯାହା ବାହାରେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ତାଙ୍କ ସହିତ ଘଟୁଥିବା ଯେକୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣା ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି ......"

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8)

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ସେହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କୁ କେବଳ ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ କରାଯାଇ ନଥିଲା, କାରଣ ଶ୍ରମିକ ଜଣକ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବା ଏକ ଡଙ୍ଗାରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବାବେଳେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା, ବରଂ ଏହା ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ପରିବହନ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଜନସାଧାରଣ ଯାତ୍ରା କରିପାରିବେ ଏବଂ ସେହି ଯାତ୍ରାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନଥିଲା । ଏହି ମାମଲାରେ ପରୀକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀ ସରକାରୀ SPG ଗାଡ଼ିରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କୁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାସଗୃହରୁ ସାଉଥ ବ୍ଲକ୍ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ସେହି ଗାଡ଼ି SPG କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାହା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀ ଏପରି ଏକ ସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ଏକ ଜାଗାରେ ଥିଲେ ଯାହା "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସରକାରୀ ପରିସରର ଏକ କାଳ୍ପନିକ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଆସିଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ସେହି ସରକାରୀ SPG ଯାନଟି ସରକାରୀ ପରିସରର ଏକ କାଳ୍ପନିକ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଥିଲା ଏବଂ, ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ କର୍ମଚାରୀ ବାସଗୃହରୁ ଦକ୍ଷିଣ ବ୍ଲକକୁ ଯାତ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ।

ମାଓକିନନ୍ ମ୍ୟାକେଞ୍ଜି ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଇବ୍ରାହିମ୍ ମହମ୍ମଦ ଇସାକ, [1970] 1 SCR 869 ରେ, ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷାକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା:

> "ଏହି ଅଧିନିୟମ ମଧ୍ୟରେ ଆସିବା ପାଇଁ ଦୁର୍ଘଟଣାଜନିତ ଆଘାତ ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଉଭୟଙ୍କୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । "ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ "ସେହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯାହା ପାଇଁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଯାହା ଏହା ସହିତ ଆନୁସଙ୍ଗିକ । "ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ବୁଝାଯାଏ ଯେ "ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ, ସେବାର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଆନୁସଙ୍ଗିକ କିଛି ବିପଦ ହେତୁ ଆଘାତ ହୋଇଛି, ଯାହା ମାଲିକଙ୍କ କାରଣରୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ନ ଥିଲେ, ତେବେ ଏହା ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଯେ କର୍ମଚାରୀ ଅନ୍ୟଥା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇନଥାନ୍ତେ । *"ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଦୁର୍ଘଟଣା ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ କାରଣଗତ ସମ୍ପର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ* । "ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ" ପ୍ରକାଶନଟି ପୁଣି କେବଳ ନିଯୁକ୍ତିର ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ନୁହେଁ । ଏହି ପ୍ରକାଶନ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ - ଏହାର ପ୍ରକୃତି, ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ, ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଏହାର ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ । ଯଦି ଏହି କାରଣଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି କାରଣରୁ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବିଶେଷ ବିପଦର ସୀମାରେଖା ଭିତରକୁ ଅଣାଯାଏ, ତେବେ ଆଘାତ ଏପରି ହେବ ଯାହା ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । *"ଭିନ୍ନ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଯଦି ଦୁର୍ଘଟଣାଟି ନିଯୁକ୍ତିର ଏକ ବିପଦ ଯୋଗୁଁ ଘଟିଛି, ତେବେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି ସଫଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ,* ଯଦି ଶ୍ରମିକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ନିଜ ଅବିବେଚନାପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିଜକୁ ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ବିପଦରେ ପକାଇ ନ ଥାଏ......"
>
> (ପୃଷ୍ଠା 872-873)
>
> (ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଏହା ସୂଚାଇ ଦିଏ ଯେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ କାରଣଗତ ସମ୍ପର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ; କିମ୍ବା ଦୁର୍ଘଟଣା ଏକ ବିପଦ ସହିତ ଜଡିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ନିଯୁକ୍ତିପାଇଁ ଏକ ଘଟଣା ।

ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ *ଲାଙ୍କାଶାୟାର ଏବଂ ୟର୍କ-ଶାୟାର ରେଲୱେ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ହାଇଲି,* [1917] A.C. 352 *ରେ ଉଚ୍ଚ ସଦନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି* ପରୀକ୍ଷାକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା :

> "ତଥାପି, ମୋ ମତରେ, ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷା ଅଛି ଯାହା ସର୍ବଦା ଯେକୌଣସି ହାରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, କାରଣ ଏହା ବିଧାନର ଶବ୍ଦ ଉପରେ ହିଁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ, ଏବଂ ଏହା ସାଧାରଣତଃ କିଛି ପ୍ରକୃତ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ହେଉଛି : ଆହତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଚାକିରିର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା କି ବିପଦରେ ପକାଇବା, ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗିବା, ନା ଏପରି କାମ କରିବା, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ଆଘାତ ଦେଇଥିଲା ? ଯଦି ହଁ, ତେବେ ତାଙ୍କ ଚାକିରିରୁ ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା...... ।
>
> (ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ହାଲ୍ସବରୀଙ୍କ ଇଂଲଣ୍ଡର ଆଇନ, ଖଣ୍ଡ 33, ଚତୁର୍ଥ ସଂସ୍କରଣରେ, ସାରାଂଶ ଏହିପରି କୁହାଯାଇଛି:

> "490. *କାମକୁ ଯିବା ଆସିବା ସମୟରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ।*
>
> କର୍ମଚାରୀ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସାଧାରଣତଃ ନିଯୁକ୍ତିର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । *ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ଯିବା ଏବଂ ଫେରିବା ଯାତ୍ରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାର କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଦେଖାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ମାର୍ଗରେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ଯାତ୍ରା କରିବା ସମୟରେ, କର୍ମଚାରୀ ତାଙ୍କ ସେବା ଚୁକ୍ତିନାମାର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ କିମ୍ବା ନିହିତ ଅବଧି ପୂରଣ କରୁଥିଲେ* । ଏହା କରିବାର ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ହେଉଛି ଏହା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା ଯେ ଘର ହେଉଛି କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଆଧାର ଯେଉଁଠାରୁ କାମ କରିବା ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ ଘରୁ ସିଧାସଳଖ ଏକ ସ୍ଥାନକୁ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କୁ କାମ କରିବାକୁ ପଡିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହା ଦେଖାଇବାର କେବଳ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ; ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଳନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଯାତ୍ରାରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ, କିମ୍ବା ସେହି ଯାତ୍ରା ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଳନ ପାଇଁ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଥିଲା କି ଏବଂ କେବଳ ତାହା ପାଳନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ନୁହେଁ ।ଯଦି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟୁଥିବା ସ୍ଥାନଟି ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରାସ୍ତା କିମ୍ବା ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଦୁର୍ଘଟଣାଟି ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ହୋଇଥାଏ କାରଣ

ସେ ସେତେବେଳେ କେବଳ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ଦୁର୍ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି । ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ଯେ କର୍ମଚାରୀ ଜଣକ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି କାରଣରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ କି କିମ୍ବା ସେ ରାଜପଥ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଯେକୌଣସି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ସମାନ ବିପଦ ନେଇଥିଲେ କି ।"

(ପୃଷ୍ଠା 369-370)

"496. *ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ପରିବହନରେ କାମକୁ ଯିବା କିମ୍ବା ଫେରିବା ସମୟରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ।*

ଜଣେ ନିଯୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ରୋଜଗାରକାରୀ, ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସ୍ପଷ୍ଟ କିମ୍ବା ନିହିତ ଅନୁମତି ସହିତ, ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିବା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଯେକୌଣସି ଯାନରେ ଯାତ୍ରୀ ଭାବରେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ସମୟରେ ଘଟୁଥିବା ଦୁର୍ଘଟଣାକୁ, ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯଦିଓ ନିଯୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ରୋଜଗାରକାରୀ ସେହି ଯାନରେ ଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି, ଯଦି ସେ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତେ ତେବେ ଏହା ଏପରି ମନେ ହୋଇଥାନ୍ତା ଯଦି ଯାନଟି ସାଧାରଣ ପରିବହନ ସେବାରେ ପରିଚାଳିତ ନହୁଏ ।

(ପୃଷ୍ଠା 374)

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ହୋଇଥିବା ଆହତ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱ ପାଇଁ SPGରେ ତାଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ କାରଣଗତ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା; ଏବଂ ସରକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ SPG ଗାଡ଼ିରେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାସଗୃହରୁ ସାଉଥ ବ୍ଲକକୁ ଯାତ୍ରା କରିବା ତାଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତିର ଏକ ଘଟଣା ଥିଲା । ଆମ ମତରେ, ଉପରୋକ୍ତ ପରିପତ୍ରରେ "ପ୍ରକୃତ VIP ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ" ପ୍ରକାଶନର ଅର୍ଥ ଶ୍ରମିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମରେ "ନିଯୁକ୍ତି

ସମୟରେ" ଶବ୍ଦ ସହିତ ସମାନ ହେବା ଉଚିତ; ତେଣୁ, ପରିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ସମାନ ହେବା ଉଚିତ । ଆମ ମତରେ, ପରିପତ୍ରରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦର ଏକ ଅତ୍ୟଧିକ କଠୋର ଏବଂ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ବିବେକ ଗଠନ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଭୁଲ କରିଥିଲା ।

ଆମେ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏପରି କଠୋର ଏବଂ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ମତ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏକ ମାନବିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ପରିପତ୍ରକୁ ଉଦାରତାର ସହିତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଗକୁ ବଢ଼ିପାରିବ । ଯଦି ସଠିକ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନହୁଏ, ତେବେ ପରିପତ୍ରରେ ଥିବା ଯୋଜନା ନିରାଶାଜନକ ହେବ ଯାହା ଫଳରେ ଘୋଷିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, 10,000 ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏ. ଏନ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।